

КІІВ – 26 березня 2009 року в інформаційному агентстві УНІАН презентували результати Міжнародного проекту соціального дослідження (ISSP), до виконання якого приєдналася Україна. Першим досвідом міжнародної співпраці українських соціологів в 2008 році став модуль релігії, до опитувальника якого вміщено 60 запитань відносно самооцінки громадянами власної релігійності, їх ставлення до релігії, залучення до релігійних практик, оцінка ролі релігії та релігійних організацій в суспільному й власному житті та інше.

Дослідження виконувалось Інститутом політики та Київським міжнародним інститутом соціології із залученням фахівців Інституту соціології НАН України. Модуль релігії в даному міжнародному проекті з'являється вже втретє – перед тим у 1991 та 1998 роках. Результати репрезентативного опитування українців протягом останнього року були представлені на прес-конференції у вигляді брошури «Релігія та релігійність в Україні», в якій наведено дані соціологічного опитування в широкому спектрі обраної тематики.

Відповідно до результатів опитування, релігійність українців є однією з найвищих у Європі. 53% респондентів погодились з тим, що твердження «Я вірю у Бога зараз і завжди вірив» найкращим чином змальовує їхні переконання. Кожний п'ятий (21%) не вірив раніше, проте став віруючим зараз. Тобто, три чверті населення України вважають себе віруючими людьми. Тих, хто не вірить значно менше: кожний дев'ятий (11%) або ж ніколи не вірив у Бога чи перестав вірити, і це, скоріше за все, констатація твердого переконання (15% – не відповіли).

Абсолютна більшість віруючих українців (91%) християнського віросповідання – православні, греко-католики, протестанти. Зокрема 39% віруючих належать до трьох основних православних церков: Московського та Київського патріархатів та Української автокефальної православної церкви, 44% назвали себе православними без чіткого означення, без належності до певної церкви, 8% є греко-католиками, трохи більше 1% – протестанти.

Також у дослідженні зазначається, що громадянам України притаманне толерантне ставлення до представників інших релігійних поглядів. 61% респондентів повністю чи скоріше погоджуються з твердженням, що різні релігійні групи мають рівні права в Україні, 75% з тим, що необхідно поважати всі релігії.

Моніторинг Інституту соціології НАН України з 1992 року свідчить, що такий соціальний інститут, як церква, користується найвищою довірою населення. За результатами

останнього дослідження про свою цілковиту довіру до церкви заявив майже кожний п'ятий (18%), що значно перевищує рівень повної довіри до будь-якого з інститутів суспільства, зокрема до Верховної Ради України, бізнесу і промисловості, судів та правової системи, школи та системи освіти.

Відповідаючи на запитання щодо доцільності оновлення українського законодавства у сфері свободи совісті, засновник Інституту політики, заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко висловив думку про те, що "законодавчі ініціативи у цій сфері, зважаючи на їх виключну суспільну важливість, мають ухвалюватися у Верховній Раді України конституційною більшістю депутатів". Проте, на його думку, нинішня ситуація у Парламенті свідчить про те, що дуже складно знайти консенсус у таких важливих питаннях.

Під час дослідження опитано 2036 респондентів за випадковою репрезентативною вибіркою, що відповідає стандартам ISSP і представляє доросле населення України старше 18 років. Статистична похибка не перевищує 3,5%. Опитування проведене 11 – 20 жовтня 2008 року Київським міжнародним інститутом соціології і Центром «Соціальні індикатори» за фінансової підтримки Посольства Королівства Норвегії в Україні та Фонду «Open Ukraine» в рамках програми «Міжнародний діалог» (за сприяння Фонду Віктора Пінчука).

Інститут релігійної свободи, м.Київ

www.irs.in.ua